

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**«СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА ТА МЕДИЧНА
СТАТИСТИКА»**

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Медсестринство
Освітній ступінь	Магістр
Статус дисципліни	Вибіркова
Група	II МС-31
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра внутрішньої медицини та управління охороною здоров'я
	
Викладач курсу	Бялий Андрій Олександрович Магістр державного управління, викладач вищої кваліфікаційної категорії
	
Контактна інформація викладача	Е. mail: a.bialyj@lma.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://vl.lma.edu.ua/course/view.php?id=303
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 год. Модулів – 1 Рік підготовки – 2 Семестр – 4 Лекції – 26 год. Практичні заняття - 14 год. Самостійна робота – 50 год.

<p>Коротка анотація курсу</p>	<p>Дисципліна «Соціальна медицина та медична статистика» є вибірковою дисципліною. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання про вивчення основних методів статистичного дослідження, обчислення показників здоров'я населення, показників діяльності закладів охорони здоров'я, складання кошторису та бізнес-плану лікувального закладу, проведення профілактичних та санітарно – гігієнічних заходів щодо формування стереотипу здорового способу життя.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є здоров'я та основні демографічні показники не окремої людини, а груп людей - колективів, популяцій, суспільства в цілому, або іншими словами, громадське здоров'я.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p>Метою вивчення нормативної/вибіркової дисципліни «Соціальна медицина та медична статистика» є формування професійних знань та навичок щодо розкриття соціальної медицини як науки, основ медичної статистики, основних показників здоров'я населення та організації лікувально - профілактичної допомоги населенню.</p> <p>Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – теоретичні основи організації охорони здоров'я в Україні; – проблеми та етапи реформування системи охорони здоров'я в Україні; – чинне законодавство України про охорону здоров'я, нормативно - базову документацію, що визначає діяльність закладів охорони здоров'я; – основні форми обліково-звітної документації закладів охорони здоров'я та принципи її оформлення; – історію розвитку соціальної медицини, внесок видатних вітчизняних та зарубіжних учених; – основні моделі організації охорони здоров'я; – методи статистичного дослідження, розрахунки основних статистичних величин; - основні показники здоров'я населення та залежність цих показників від факторів впливу навколишнього середовища; - чинники, які впливають на стан здоров'я людини; – групи здоров'я населення; – демографічну ситуацію в державі та її регіонах; – основи страхової медицини та медичного страхування; – діяльність та форми роботи лікарсько - консультативної комісії та медико-соціальної експертної комісії; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ володіти методикою обчислення демографічних показників і захворюваності з тимчасовою втратою працездатності та інших видів захворювань; ✓ аналізувати показники захворюваності за даними обліково-звітних документів закладів охорони здоров'я; ✓ вести медичну обліково-звітну документацію; ✓ користуватися нормативно-довідковою літературою в процесі виконання своїх фахових обов'язків; ✓ володіти методикою обчислення показників діяльності закладів охорони здоров'я; ✓ володіти методикою аналізу, графічного зображення показників діяльності закладів охорони здоров'я; ✓ розраховувати основні статистичні величини; ✓ складати план та програму статистичного дослідження; ✓ проводити санітарно-освітню роботу щодо пропаганди та популяризації

	<p>здорового способу життя та охорони навколишнього середовища;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ володіти морально - деонтологічними принципами у спілкуванні з пацієнтами; ✓ дотримуватись чинних наказів та інструктивних листів МОЗ України, обласного Департаменту охорони здоров'я.
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН 1. Володіти професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання в роботі академічного або професійного спрямування.</p> <p>ПРН 2. Демонструвати достатню компетентність та самостійно вирішувати ситуації професійної діяльності.</p> <p>ПРН 3. Застосовувати знання та навички із загальної та професійної підготовки при вирішенні спеціалізованих завдань.</p> <p>ПРН 4. Аналізувати утворені поняття, шляхом суджень, міркувань, умовиводів та демонструвати розуміння і застосування методів критичного аналізу.</p> <p>ПРН 5. Аргументувати висновки та виявляти зв'язки між сучасними концепціями у організації процесу управління на кожному етапі професійної діяльності.</p> <p>ПРН 6. Порівнювати, кількісно та якісно оцінювати, скореговувати очікувані та отримані результати.</p> <p>ПРН 7. Осмислювати власні припущення і перевірку зроблених іншими припущень, які вважаються доведеними.</p> <p>ПРН 8. Використовувати мотивацію та стимулювання як внутрішній та зовнішній фактори в набутті знань з метою удосконалення власних професійних умінь.</p> <p>ПРН 9. Виявляти активність у вирішенні проблемних питань, пов'язаних з професійною діяльністю.</p> <p>ПРН 10. Дотримуватися етико-деонтологічних засад у професійній діяльності. Вирішувати проблемні питання щодо особистісних переконань та етичних міркувань.</p> <p>ПРН 11. Створювати і погоджувати плани професійної діяльності, виявляти професійні проблеми і знаходити шляхи їх конструктивного розв'язання.</p> <p>ПРН 12. Демонструвати соціальний оптимізм, повагу до етичних принципів.</p> <p>ПРН 13. Проявляти позитивну професійну, соціальну та емоційну поведінку і адаптувати її до системи загальнолюдських цінностей; проявляти самостійність і відповідальність в роботі.</p> <p>ПРН 14. Ідентифікувати, імітувати та копіювати навички виконання певних дій.</p> <p>ПРН 15. Впроваджувати стандарти професійної діяльності.</p> <p>ПРН 16. Демонструвати та контролювати виконання навичок та умінь.</p> <p>ПРН 17. Координувати, модифікувати методи і технічні прийоми, комбінувати поєднання двох або більше навичок для виконання типових та нетипових професійних завдань.</p> <p>ПРН 18. Демонструвати автоматизм виконання навичок. Удосконалювати методики виконання навичок та навчати інших.</p> <p>ПРН 19. Демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою медичної сестри-магістра, вміння генерувати нові ідеї в області медсестринства.</p> <p>ПРН 20. Застосовувати педагогічні технології на рівні достатньому для реалізації розроблених програм навчальних дисциплін за спеціалізацією у вищих навчальних закладах.</p>
<p>Політика курсу</p>	<p>Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими</p>

	<p>освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі вищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Під час боротьби з епідемією COVID-19 виконують всі настанови протиепідеміологічного режиму: носять маски, дотримуються соціальної дистанції, використовують антисептики. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.</p> <p>Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.</p> <p>Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.</p> <p>Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також у любий зручний час для викладача.</p> <p>Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.</p>
<p>Структура курсу Теми лекцій</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна медицина як наука про громадське здоров'я та організацію його охорони. 2. Основи медичної статистики. 3. Відносні та середні величини. Динамічні ряди. 4. Основні показники здоров'я населення. 5. Основні методи виявлення захворюваності населення. 6. Основи організації лікувально-профілактичної допомоги. Первинна медико-санітарна допомога. 7. Охорона материнства і дитинства. 8. Організація медичної експертизи працездатності. 9. Медичне та соціальне страхування. 10. Організація санітарно-епідеміологічної служби. 11. Формування здорового способу життя. 12. Економіка та планування в закладах охорони здоров'я України. 13. Маркетинговий комплекс в охороні здоров'я. Бізнес у системі медичної допомоги.
<p>Теми практичних занять</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відносні та середні величини, їх графічне зображення. Динамічні ряди. 2. Показники здоров'я населення. Захворюваність з тимчасовою та постійною втратою працездатності. Основні методи визначення захворюваності населення. 3. Показники діяльності закладів охорони здоров'я. Організація медичної експертизи. Медичне та соціальне страхування. 4. Модульний контроль 1. Статистичне дослідження показників здоров'я населення та діяльність закладів охорони здоров'я.
<p>Теми самостійної роботи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Провести статистичне дослідження за обраною тематикою. 2. Метод стандартизації. 3. Кореляція. 4. Методика вивчення демографічних показників.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Організація невідкладної медичної допомоги. 6. Організація лікувально-профілактичної роботи працюючим на промислових підприємствах зі шкідливими чинниками. 7. Порівняльна характеристика страхової медицини у різних країнах. 8. Методика проведення експертизи тимчасової непрацездатності в практичній роботі різних закладів охорони здоров'я. 9. Методи та засоби формування інформаційного забезпечення санітарно - епідеміологічних закладів. 10. Методи та засоби медико-гігієнічного навчання та виховання населення. 11. Методика визначення економічної ефективності охорони здоров'я. Планування, прогнозування та бюджетне фінансування. 12. Підготувати кошторис та бізнес план закладу охорони здоров'я. 															
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / За ред. проф. О.М. Голяченка. — Київ: Медицина, 2011. 2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / За ред. проф. — Москаленка В.Ф. - Київ: Книга плюс, 2010. 3. Біостатистика / За ред. проф. В.Ф. Москаленка. - Київ, 2009. <p>Додаткова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи законодавства України про охорону здоров'я (1992). Конституція України. 2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / За ред. проф. Ю.В.Вороненка. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. 3. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я. Практикум. За ред. чл-кор. АМН України, проф. Ю.В. Вороненка та проф. В.В. Рудень. — Львів: Новий світ, 2004. 															
Поточний та підсумковий контроль	<p>Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки у вигляді фронтального опитування студентів, розв'язання тестових завдань, рішення ситуаційних задач та відпрацювання практичних навичок.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у вигляді написання модульного контролю, який включає в себе теоретичні та практичні частини. Теоретична частина складається із відповіді на тестові завдання різної складності та опис відповідного завдання. Практична частина складається із розв'язання ситуаційної задачі та відпрацювання практичних навичок.</p>															
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Лекції, практичні та індивідуальні заняття, самостійна робота студента, консультації.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище: MOODLE, Google Classroom. Лекції та семінарські заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації Zoom, Meet чи аналогічних. Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp тощо (за вибором академічної групи).</p>															
Необхідне обладнання	<p>У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища MOODLE, або Google Classroom.</p> <p>У режимі дистанційного навчання під час карантину вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.</p>															
Критерії оцінювання	<table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <th colspan="5">Схема нарахування та розподіл балів</th> </tr> <tr> <td style="width: 50%;">Поточне оцінювання, МК та самостійна робота</td> <td style="width: 10%;">СМО</td> <td style="width: 10%;">ПМО</td> <td style="width: 10%;">ECTS</td> <td style="width: 10%;">За національну</td> </tr> <tr> <td>Модуль 1</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>ною</td> </tr> </table>	Схема нарахування та розподіл балів					Поточне оцінювання, МК та самостійна робота	СМО	ПМО	ECTS	За національну	Модуль 1				ною
Схема нарахування та розподіл балів																
Поточне оцінювання, МК та самостійна робота	СМО	ПМО	ECTS	За національну												
Модуль 1				ною												

T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО				шкалою
4	4	3	73	75	74	74	74	С	добре

T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1;

САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу;

МК - модульний контроль;

МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК;

СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО;

ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною шкалою, національною шкалою та ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
51-59	задовільно	E
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F

Питання до підсумкового контролю

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я як наука. Її основні методи та завдання. Розділи дисципліни.
2. Історія розвитку соціальної медицини, зокрема в Україні.
3. Видатні діячі соціальної медицини та організація охорони здоров'я в Україні.
4. Розвиток громадського здоров'я в Україні.
5. Моделі організації охорони здоров'я.
6. Визначення поняття “медична статистика”.
7. Організація проведення статистичного дослідження.
8. Мета, план та зміст етапів дослідження. Об'єкт та одиниця спостереження. Завдання статистичного дослідження.
9. Групування ознак, їхні види.
10. Види статистичних таблиць, правила їхньої побудови.
11. Основні етапи медичного статистичного дослідження.
12. Загальна характеристика відносних та середніх величин.
13. Екстенсивні показники. Інтенсивні показники. Їх характеристика.
14. Графічне зображення статистичних величин.
15. Варіаційні ряди, параметри.
16. Визначення понять «індивідуальне здоров'я» та «суспільне здоров'я». Чинники, які впливають на стан здоров'я. Їх характеристика.
17. Демографія. Характеристика демографічних показників.
18. Використання демографічних показників у медицині.
19. Медико – соціальні проблеми демографічних процесів.
20. Стан демографічної ситуації в Україні
21. Загальна характеристика поняття захворюваність населення.
22. Основні методи вивчення захворюваності.
23. Основні джерела інформації, що характеризують окремі види захворювань. Номенклатура хвороб — Міжнародна статистична класифікація хвороб та проблем, пов'язаних із здоров'ям (МКХ—10).
24. Загальна захворюваність.
25. Інфекційна захворюваність.
26. Захворюваність із тимчасовою втратою працездатності.
27. Статистичні методи їх розрахунків.
28. Законодавство України про охорону здоров'я.
29. Юридична відповідальність закладів і працівників охорони здоров'я.

30. Шляхи реформування медицини в Україні.
31. Види лікувально – профілактичної допомоги.
32. Госпітальні округи.
33. Організації лікувально – профілактичної допомоги міському населенню.
34. Особливості надання медичної допомоги сільському населенню.
35. Охорона здоров'я матері та дитини. Медико – соціальне значення. Законодавча база в Україні.
36. Організація амбулаторної допомоги вагітним.
37. Організація стаціонарної допомоги вагітним.
38. Організація медичної допомоги дітям.
39. Амбулаторна допомога дитячому населенню.
40. Стаціонарна допомога дитячому населенню.
41. Медична експертиза. Законодавча база.
42. Види медичної експертизи.
43. Експертиза тимчасової непрацездатності.
44. Правила видачі та заповнення листка непрацездатності та медичної довідки.
45. Експертиза стійкої непрацездатності.
46. МСЕК, їх функції та завдання.
47. Групи та види інвалідності, їх характеристика.
48. Закон України «Про страхування».
49. Сутність медичного страхування.
50. Мета та задачі медичного страхування.
51. Переваги медичного страхування.
52. Ринок медичного страхування в Україні.
53. Види загальнообов'язкового державного страхування.
54. Соціальна допомога в разі тимчасової непрацездатності.
55. Виплати в разі стійкої втрати працездатності (інвалідності) за рахунок фонду пенсійного страхування.
56. Види пенсій згідно існуючого законодавства (трудові й соціальні).
57. Тенденції розвитку страхової медицини в Україні відповідно до реформ в медицині.
58. Профілактика, як чинник формування здорового способу життя. Її види та характеристика. Значення профілактики у формуванні здорового способу життя.
59. Медико – гігієнічне навчання населення. Методи та засоби.
60. Санітарно – просвітницька робота. Її значення у формуванні здорового способу життя.
61. Стереотипи формування здорового способу життя людини.
62. Економіка охорони здоров'я. Фінансування галузі на сучасному етапі.
63. Оплата постачальників медичних послуг. Функціонування ринку медичних послуг.
64. Основні вимоги до планування в державних медичних закладах.
65. Маркетинговий комплекс, його структура та характеристика.
66. Етапи маркетингового дослідження.
67. Характеристика сегментів медичного ринку послуг.
68. Бізнес – план закладу охорони здоров'я та його характеристика.

Опитування

Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу